

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЯКОСТІ
МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»

(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)

12–13 травня 2016 року
м. Тернопіль

У двох томах
ТОМ 1

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2016

УДК 378:61

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай

Актуальні питання якості медичної освіти (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XIII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 12–13 трав. 2016 р.) : у 2 т. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТДМУ, 2016. – Т. 1. – 348 с.

РОЛЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Л. М. Унгурян, О. І. Бєляєва, Н. А. Прилипко, І. В. Вишиницька, І. С. Базаренко

Одеський національний медичний університет

З метою наближення міжнародних вимог в Україні відбувається реформування вищої освіти, що є необхідним кроком для підготовки конкурентоздатних фахівців в системі охорони здоров'я на світовому рівні.

Так, в 2014 році був прийнятий Закон України «Про вищу освіту», згідно якого якість вищої освіти є рівнем здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти. В свою чергу, «компетентність» трактується як динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

З метою забезпечення компетентнісного підходу в системі навчання та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів у вищому навчальному закладі проводяться психолого-педагогічні семінари з питань педагогіки, психології у вищій медичній школі. Семінар має на меті розкрити перед викладачами шляхи створення навчально-методичних матеріалів для проведення практичних, семінарських, лекційних занять, а також організації і проведення самостійної роботи студентів на яку відведено 50 % навчального матеріалу. До проведення семінару залучаються провідні та досвідчені фахівці педагогічної школи. Протягом семінару застосовуються інноваційні технології та елементи дистанційної освіти, які сприяють зростанню рівня професіоналізму фахівців та формують індивідуальний підхід до студентів. Тому актуальним питанням є якісна цілеспрямована підготовка викладачів до творчої роботи зі студентами.

ВПЛИВ СТИЛЮ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА НА СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТА ДО НАВЧАННЯ

О. С. Шевченко¹, Р. С. Шевченко¹, Л. Д. Тодоріко²

¹Харківський національний медичний університет

²ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»

Вступ. В існуючих соціально-економічних умовах мотивація до отримання вищої медичної освіти помітно знизилася і в зв'язку з цим зростає значення впровадження нових освітніх технологій. Однак обсяги і ефективність їх в значній мірі, якщо не повністю, залежить від особистості викладача [1].

Викладач і студент повинні бути в одному вимірі: розвивати індивідуальність студента неможливо без розвитку власної індивідуальності і стилю діяльності, які безпосереднім чином впливають на формування відносин студентів до їх професійної (тобто навчальної) діяльності. Отже, цілком обгрунтовано розглядати студентів як важливий фактор розвитку індивідуального стилю педагогічної діяльності (ІСПД) викладача і враховувати їх думку в контексті визначення рівня розвитку наявного ІСПД і необхідності його зміни [2].

Основна частина. Було встановлено, що руйнівний вплив мають викладачі, які мають негативні індивідуальні і професійно-педагогічні якості: зарозумілі, грубі і різкі, нетактовні, нестримані, безініціативні, некомпетентні, безвідповідальні і авторитарні. Руйнівний вплив таких викладачів полягає в наступному: «викликають небажання вчитися, неповагу до предмету; породжують злість і агресивність, депресію і прагнення уникати контактів; знижують працездатність». Отримані в дослідженні [3] результати підтверджують те, що саме особистісні компоненти викладача, які проявляються у взаємодії зі студентами, а не знання самі по собі, впливають на внутрішній світ студентів і є головним носієм виховних функцій.

Метою нашого дослідження було визначити вплив стилю педагогічної діяльності викладача на ставлення студента до навчання. Завданням було розробити анкету,

яка допомагає об'єктивізувати якість педагогічної діяльності викладача.

Для вирішення поставленої задачі ми провели анкетування студентів 4 курсу медичних факультетів, які пройшли навчання на кафедрі фтизіатрії та пульмонології, за методикою Спіріна Л.Ф. [4]. Студентам було запропоновано оцінити позитивні та негативні якості педагога від «1» до «5» балів, де «1» – це мінімальна вираженість якості, а «5» – максимальна. Розглянуті якості були також розділені за групами: інтелектуальні, професійні, емоційні, ставлення викладача до студентів, культура педагогічного спілкування. Найвищі оцінки серед позитивних якостей отримали наступні: знання предмету (4,68), захопленість своїм предметом (4,48), ерудованість (4,34); найнижчі – справедливості (3,26), розуміння (3,43), об'єктивності (3,48). Серед негативних якостей переважали предметний фанатизм (2,56), прискіпливість (2,43), упередженість (2,24). Крім того окремо була розроблена анкета, що давала змогу оцінити проведення заняття за основними критеріями: тестування, опитування, пояснення матеріалу викладачем, можливість ведення діалогу з викладачем, справедливості оцінювання. Також студентам було запропоновано оцінити свій рівень знань до і після заняття – відмічалось збільшення оцінки від 3,56 до 4,17.

Висновки. В результаті дослідження отримали оцінку індивідуально-професійних якостей викладачів студентами, яку педагог повинен враховувати при підготовці до занять. Серед відповідей студентів в явному вигляді відсутній виділений нами індивідуальний компонент, але вони відзначають зовнішні прояви індивідуальних особливостей викладача, пов'язані з його нейродинамічними властивостями і темпераментом.

Результати оцінки суджень студентів свідчать про необхідність зміни відносин в освітньому процесі на основі діалогічної взаємодії, емпатії, створення неповторної індивідуальної атмосфери на заняттях; орієнтації на пріоритет в цілепокладанні викладача завдань розвитку студента, а не завдань «оновлення змісту і технологій навчання», створення умов, в яких стимулюється спільна взаємодія індивідуальних якостей викладача і студентів. На жаль, така форма спільної діяльності, як партнерство (вищий тип навчальної взаємодії), поки що майже не аналізується, не розкриваються докладно її відмітні ознаки і технологія побудови.

За результатами нашої експериментальної роботи, 93,3 % опитаних студентів 4-го курсу ствердно відповіли на питання: «Чи впливає особистість викладача, його ІСПД на ваше ставлення до предмету?» Багато хто відзначає, що відношення до одного і того ж предмету змінювалося багато разів, залежно від викладача. Студенти вважають, що творчий викладач може істотно підвищити інтерес до предмета, зробити його значущим, залучити до роботи.

Потенційно будь-який викладач може розвинути в собі майже всі якості або стильові риси, які є необхідними в його педагогічній діяльності. Однак ретельний аналіз отриманих даних підтверджує висловлене нами припущення: при відсутності у викладача інформації про ступінь ефективності ІСПД у взаємодії зі студентами, неможливі його ефективна корекція і саморегуляція.

Література

1. Андреев В.И. Педагогика творческого саморазвития: В 2 кн. Кн.1. Казань, 1996.
2. Шаршов И.А. Профессионально-творческое саморазвитие личности: сущность и технология. М. – Тамбов, 2003.
3. Макарова Л.Н. Преподаватель высшей школы: индивидуальность, стиль, деятельность: В 2 ч. Ч.1. М.– Тамбов, 2000.
4. Спириин Л.Ф. Теория и технология решения педагогических задач. М., 1997.